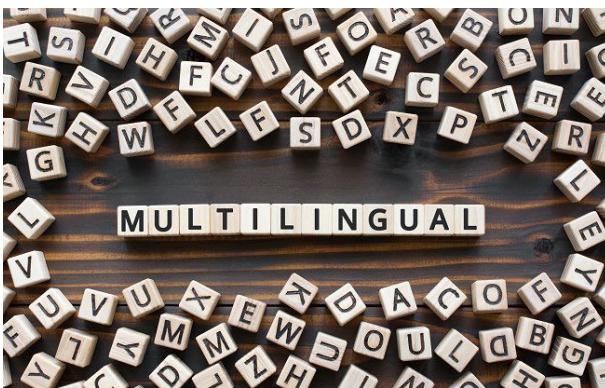

Istraživanje za odbor CULT – Pristup Europske unije višejezičnosti u svojoj komunikacijskoj politici

U ovoj se studiji ocjenjuje pristup EU-a višejezičnosti u svojoj komunikacijskoj politici. Primjenjuje se pristup mješovitih metoda, uključujući pregled literature, pravnu analizu i analizu politika, kvantitativnu analizu internetskih stranica EU-a, intervjuje sa stručnjacima iz EU-a i analizu podataka iz anketa.

Ključni nalazi

Institucije, tijela i agencije EU-e formalno ispunjavaju obveze višejezičnosti EU-e. To je olakšano fleksibilnošću regulatornih obveza i nepostojanjem sveobuhvatnog okvira kojim se osiguravaju zajednički standardi prikladni za digitalno doba, posebno u pogledu internetskih stranica EU-e.

Uredba br. 1 pravni je temelj obveza višejezičnosti EU-a. Njome se utvrđuju pravila kojima se određuju jezici kojima se

koriste institucije, tijela i agencije EU-a te se subjektima EU-a omogućuje fleksibilnost pri odlučivanju o jezicima koji će se upotrebljavati u posebnim slučajevima, npr. u radnim dokumentima ili internim sastancima sa stručnjacima. Višejezična digitalna komunikacija do danas nije obuhvaćena Uredbom br. 1 ili sudskom praksom Suda Europske Unije (SEU). Stoga se velik broj sadržaja objavljenih na internetu ne prevodi jer se smatra nusproizvodom interne komunikacije. To znači da objavljeni dokumenti koji mogu utjecati na građane, poduzeća i države članice možda neće uvijek biti dostupni na njihovu jeziku.

Ovaj dokument sažetak studije „Pristup Europske unije višejezičnosti u svojoj komunikacijskoj politici”. Cijela studijaj, koja je dostupna na engleskom jeziku, može se preuzeti na: <https://bit.ly/3TpqJ8e>

Resorni odjel za strukturnu i kohezijsku politiku
Glavna uprava za unutarnju politiku

Autori: Voditelj projekta: Carlos MENDEZ (Istraživački centar za europske politike (EPRC
Delft i Glasgow, Sveučilište Strathclyde)

Projektni tim: Dr. Michele GAZZOLA, prof. Laure CLEMENT-WILZ, dr. Vasiliki TRIGA,
dr. Fernando MENDEZ, dr. Costas DJOUVAS, Antonis CHARAMBOULOS, prof. John
BACHTLER

PE 699.648 – rujan 2022.

U toj se studiji, na temelju pravnog obrazloženja, tvrdi da bi se **obveze višejezičnosti trebale primjenjivati na određene vrste sadržaja internetskih stranica**. U tu svrhu predlaže se višejezična tipologija potreba kako bi se pojasnile vrste sadržaja koji bi trebali biti prioritet pri prevođenju. To se temelji na rangiranju na: (a) *temeljne dokumente koji su zakonski obvezni biti dostupni ili podneseni na svim jezicima EU-a*; (b) *primarni dokumenti koji bi trebali biti dostupni na svim službenim jezicima EU-a zbog stvarnog sadržaja i mogućeg utjecaja na prava i obveze građana, poduzeća i javnih tijela, npr. smjernice o državnim potporama, programi financiranja EU-a ili pozivi na podnošenje ponuda*; i (c) sekundarnih dokumenata koji imaju niži prioritet za višejezične potrebe i pristupačnost te gdje bi se strojno prevođenje moglo koristiti ako resursi nisu dostupni za ljudsko prevođenje..

Studija otkriva značajne razlike u dostupnosti višejezičnog sadržaja koji bi trebao biti dostupan na svim službenim jezicima. To je rezultat procjene višejezičnih ocjena na temelju primjene višejezične tipologije potreba na internetskim stranicama institucija EU-a. Internetske stranice Europske komisije i Europske središnje banke nisu uspješne u objavljivanju odjeljaka s „uglavnom temeljnim” i „uglavnom primarnim” sadržajem koji bi trebao biti dostupan na svim jezicima EU-a. S druge strane, performance internetskih stranica Europskog vijeća/Vijeće Europske unije, Suda EU-a i Europskog revizorskog suda vrlo su dobri. Europski parlament također ima relativno visoku ocjenu.

Drugi važan zaključak je **da jezični režimi institucija, tijela i agencija EU-a nisu dovoljno transparentni i formalizirani**. Ti su režimi ponekad neodređeni ili su često nejasni. Slično tome, većina institucija i tijela EU-a objavila je jezičnu politiku internetskih stranica, ali većina agencija to nije učinila. To nije u skladu s preporukama Europskog ombudsmana u kojima se poziva na jasno definiranje i objavu politike o uporabi službenih jezika EU-a.

EU ne prati i ne preispituje širok raspon jezičnih režima, praksi i jezičnih politika internetskih stranica. To šteti transparentnosti i odgovornosti te otežava formaliziraniji pristup višejezičnoj komunikaciji sa zajedničkim standardima.

Varijabilnost pružanja višejezičnog sadržaja na internetskim stranicama uzduž i unutar EU-a podrazumijeva da taj komunikacijski kanal ne odgovara uvijek potrebama svih ciljnih skupina. Analiza 13 internetskih stranica EU-a s najvišejezičnijim sadržajem pokazala je da su neke od njih dobro funkcionirale u smislu multi-lingo indeksa kojim se uzimaju u obzir različiti dijelovi sadržaja internetske stranice, dok su performance drugih bile lošije. Najviše višejezične ocjene odnosile su se na šest internetskih stranica s ocjenama znatno iznad prosjeka 13 internetskih stranica (Sud Europske unije, Vijeće Europske unije/Europsko vijeće (zajednička internetska stranica), Europski revizorski sud, Europski parlament, Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu i Europski ombudsman). Druga skupina internetskih stranica postiže uspješnost na srednjoj razini i uključuje Europsku komisiju (najbližu razini internetskih stranica EU-a) i Europsku agenciju za kemikalije i Europski odbor regija (oba s nižim ocjenama). Posljednji klaster obuhvaća četiri web-stranice s lošim rezultatima i niskom dostupnošću višejezičnih sadržaja (Europska središnja banka, Europski gospodarski i socijalni odbor, Europska agencija za sigurnost hrane, Agencija Europske unije za temeljna prava). Nadalje, većina internetskih stranica agencija EU-a (koje su osim na spomenuti, dodatno ocijenjene i na kvalitativni način) ne objavljuju sadržaj na svim službenim jezicima te su zapravo jednojezična na engleskom jeziku.

Alternativnim višejezičnim indeksom u kojem se razmatra samo ukupna količina internetskih stranica, ne uzimajući u obzir razlike među kategorijama sadržaja, neznatno se povećava uspješnost dviju internetskih stranica (Europski parlament i

Agencija Europske unije za temeljna prava), ali se u nekim slučajevima znatno smanjuje uspješnost većine internetskih stranica, kao što su one Europskog ombudsmana.

Ako se upotrebljava samo engleski jezik, dostupnost sadržaja objavljenih u EU-u je niska. Analiza Eurostatova istraživanja o obrazovanju odraslih (2016.) pokazuje da otprilike jedna trećina stanovnika EU-a u dobi od 25 do 64 godine govori samo svojim materinskim jezikom. Većina stanovništva ne govori zajednički jezik u EU-u na vrlo dobroj razini (tj. kao izvorni govornik ili kao strani jezik na stručnoj razini). Oko 20 % odraslih osoba s boravištem u EU-u može komunicirati na vrlo dobroj razini na njemačkom jeziku, nakon čega slijede francuski (oko 16 %), talijanski (14 %) i engleski (13 %). Ako se dokument objavljuje samo na engleskom jeziku, udio od 13 do 45 % odraslog stanovništva EU-a može ga razumjeti (raspon ovisno o pokazatelju koji se upotrebljava za mjerenje jezične sposobnosti). Taj se udio povećava na 43 – 65 % u trojezičnoj komunikacijskoj politici (koristeći engleski, francuski i njemački). Potpuna višejezična komunikacijska politika osigurava dostupnost sadržaja za 97 – 99 % odraslih osoba u EU-u.

Nedostatak pozornosti na važnost višejezičnosti u komunikacijskoj politici može potaknuti percepciju da je EU udaljen i odvojen od građana s obzirom na trenutnu raspodjelu jezičnih vještina među stanovništvom. Jezični režimi EU-a rezultat su uravnoteženja različitih interesa, uključujući znatna ograničenja resursa. To predstavlja politički i operativni izazov za institucije EU-a. Iako nije lišen perspektive resursa, višejezični režim je najučinkovitija i najdostupnija komunikacijska politika s obzirom na trenutnu raspodjelu jezičnih vještina stanovnika EU-a.

Preporuke

Na temelju rezultata ove studije predlažu se sljedeće preporuke.

- ♪ • **1. preporuka: Razvoj zajedničkog i transparentnog okvira i standarda za višejezičnu komunikaciju, među ostalim u digitalnom području.** Ako ne postoji politička želja za reformom Uredbe br. 1, Europski parlament bi mogao međuinstitucijskim sporazumom promicati uspostavu službenog zajedničkog okvira i standarda. kroz među-institucionalni sporazum. Komunikacija EU-a putem interneta trebala bi podlijegati obvezama višejezičnosti ne samo u pogledu sadržaja koji je u ovoj studiji definiran kao „osnovni” nego i za „primarni” sadržaj.
- ♪ • **2. preporuka: Institucionalizirati redovito praćenje usklađenosti sa zakonodavstvom, administrativne transparentnosti i upotrebe resursa kako bi se osigurala višejezična komunikacija putem Periodičnog izvješća.**
- ♪ • **3. preporuka: Uspostaviti službenika za višejezičnost radi pregleda praksi, jezičnih režima i jezičnih politika internetskih stranica.** Službenik bi trebao biti odgovoran za periodično izvješće o praćenju i odgovarati za svoj rad Europskom parlamentu.
- ♪ • **4. preporuka: Promicati upotrebu službenih jezika u digitalnoj komunikaciji kako bi se poboljšala dostupnost i blizina građana.**
- ♪ • **5. preporuka: Povećati dodijeljena sredstva iz proračuna EU-a za višejezičnost.** To će pomoći u borbi protiv rezova u uslugama pismenog i usmenog prevođenja do kojih je došlo posljednjih godina.

Dodatne informacije

Sažetak je dostupan na sljedećim jezicima: Engleski, francuski, njemački, talijanski i španjolski. Studija, koja je dostupna na engleskom jeziku, a sažeci se mogu preuzeti na:

<https://bit.ly/3TpqJ8e>

Više informacija o istraživanju resornog odjela za CULT:
<https://research4committees.blog/cult/>

 Follow @PolicyCULT

Izjava o odricanju odgovornosti i autorska prava. Mišljenja izražena u ovom dokumentu isključiva su odgovornost autora i ne predstavljaju nužno službeno stajalište Europskog parlamenta. Dopušteno je umnožavanje i prevođenje u nekomercijalne svrhe, pod uvjetom da je naveden izvor i da je Europski parlament dobio prethodnu obavijest i poslan primjerak. © Europska unija, 2022.
© Slika na stranici 1 korištena pod licencom tvrtke Adobe Stock

Voditelj istraživanja: Pierre HERIARD, Balazs MELLAR, Kristiina MILT Urednička asistentica: Anna Dembek

Kontakt: Poldep-cohesion@ep.europa.eu

Ovaj dokument dostupan je na internetu na: www.europarl.europa.eu/supporting-analyses